

Een nest met acht raten

Begin september 1996 hoorde ik dat er door werkers vlakbij mijn bijenstal, over een sloot, een bijennest was gevonden hangende in een singel, dit is een rij bomen die op de oever van een sloot staat. Het was een flink groot nest met acht raten en flink bezet met bijen, ze hadden echter geen honingvoorraad, dus gedoemd te verhongeren in de winter. We hebben het volk gedood en door een tak af te zagen de raten ongebroken kunnen weghalen. Nu zal de vereniging een vitrine maken waar hij in opgeborgen wordt.

Zoiets maak je maar één keer in je imkerleven mee, een leven van 60 jaar imkeren.

G.K. Keessen, Aalsmeer

Bijenvolk en mensenhoofd

Van de vele voordrachten, die de anthroposoof Rudolf Steiner (1861-1925) heeft gehouden is de zogenoemde 'Bijencursus' wel zeer opmerkelijk. Hij vertelt daarin over de bijen en hun betekenis voor mens, kosmos en aarde. Hij gaat in op de relatie van de bijen tot het menselijk organisme. Binnen in de bijenkorf gaat het namelijk precies zoals in het hoofd van de mens. In het hoofd van de mens hebben wij zenuwen, bloedvaten en ook nog verspreid liggende zogenaamde eiwitcellen, die rondachtig blijven. De zenuwcellen, die voortdurend slijten, zijn te vergelijken met de darren. De bloedcellen, die met het bloed door de aderen stromen en het lichaam van voedingsstoffen voorzien en het afweermecanisme regelen, zouden dan de werkbijen zijn. De eiwitcellen, die voornamelijk in het middengedeelte van het hoofd aanwezig zijn en de kortste ontwikkeling doormaken, die kunnen we met de koningin vergelijken. De cellen, die u als eerste in de kiem van het menselijk embryo tot ontwikkeling

ziet komen en die dan blijven, zijn de eiwitcellen. De andere, de bloedcellen, ontstaan wat later en als laatste ontstaan de zenuwcellen. Vergelijk hiermee de ontwikkelingsduur van koningin, werkbij en dar. Binnen in het hoofd van de mens treffen we dus dezelfde drie krachten aan als in het bijenvolk.

De werkbijen brengen datgene wat zij van de planten verzamelen naar huis, verwerken het in hun eigen lichaam tot was en brengen dan die wonderbaarlijke bouw van de cellen tot stand. De bloedcellen van het menselijk hoofd doen dat ook! Die gaan van het hoofd uit door het gehele lichaam. Als u bijvoorbeeld een stuk bot bekijkt, dan zijn daar overal die zeshoekige cellen aanwezig. Het bloed, dat door het gehele lichaam circuleert verricht dezelfde arbeid als de bijen in het bijenvolk. Het bloed heeft dus dezelfde krachten in zich, als waarover een werkbij beschikt. Zoals de mens zijn eigen lichaam (spieren en botten) opbouwt, zo bouwt ook een bijenvolk zijn eigen lichaam op: dat zijn de raten, de zeshoekige cellen. Als iemand een stukje bijenwas krijgt, heeft hij eigenlijk een tussenprodukt van bloed, spieren en botten. Met dit bouwsel van was gebeurde hetzelfde als in het inwendige van ons lichaam. Bij was heb je eigenlijk te maken met datgene wat wij als krachten in ons dragen.

De zenuwen (darren) worden voortdurend vernield. De zenuwen slijten zonder ophouden. Na de darrenslacht (verslijten van de zenuwen) worden de activiteiten van het bijenvolk al gauw minder en gaat het in winterrust. Het volk gaat eigenlijk ieder jaar 'dood'. Onze zenuwen worden ieder jaar zwakker en aan dit zwakker worden van de zenuwen sterven de mensen uiteindelijk.

De bij werd juist in de oudste tijden als een heilig dier beschouwd, omdat zij in al haar werken eigenlijk laat zien hoe het in de mens zelf toegaat.

Als de mensen in vroeger tijden kaarsen maakten van bijenwas en die aanstaken, dan hadden zij daarbij het besef een zeer bijzondere en heilige handeling te verrichten: 'De was die daar verbrandt, hebben wij uit de bijenkorf gehaald. Daar binnenin was die in vaste toestand. Als het vuur deze was doet smelten en de was verdampt, dan komt de was in dezelfde toestand waarin die in ons eigen lichaam aanwezig is.' En tijdens dit verbranden van de was uit de kaars hebben de mensen vroeger gevoeld, dat daar iets, dat in hun eigen lichaam aanwezig was, omhoog steeg naar de hemel. Dat was iets dat hen tot diepe vroomheid stemde.

Als men nu naar de bijenzwerm kijkt dan is die weliswaar te zien, maar hij ziet er net uit als de ziel van een

mens die het lichaam moet verlaten. Het is een grandioos gezicht, zo'n wegzwermend bijenvolk. Zoals de oude koningin met haar aanhang de bijenkorf verlaat, zo verlaat de mensenziel zijn lichaam. Men kan werkelijk die uitvliegende zwerm beschouwen als een beeld voor de wegtrekkende ziel van de mens. De bijen kunnen echter de weg naar de geestelijke wereld niet vinden en dan klitten de bijen aan elkaar, worden één enkele tros. Ze willen samen blijven. Zij willen weg uit de wereld, kruipen heel dicht op elkaar om te verdwijnen, omdat zij de geestelijke wereld willen binnengaan. Maar zij zijn zo fysiek-stoffelijk geworden, dat dat niet kan. Wij moeten hen in een andere bijenkorf tot wedergeboorte brengen. Dat is precies het beeld van de mens dat zich hier weer belichaamt. Lees in dit verband ook eens het prachtige gedicht van Martinus

14 Nijhoff dat als titel draagt: 'Het lied der dwaze bijen'. Het staat in het Groentje van januari 1980.

Dus de mens heeft een hoofd en het hoofd werkt aan het grote lichaam, wat het bijenvolk eigenlijk is. Het bijenvolk vertoont de samenhang tussen koningin, werkbijen en darren; dezelfde samenhang als bij de mens tussen eiwitcellen, bloedcellen en zenuwen. - Wat een mens zich al niet in z'n hoofd kan halen! (Uit het gedichtengoed van Rudolf Steiner/Dornach, 26 november 1923)

P. Jager, Putten Gld.

Hyposensibilisatie-kuur

Graag wil ik in contact komen met imkers die een hyposensibilisatiekuur (dit is een langdurige injectiekuur tegen bijenallergie) ondergaan of ondergaan hebben. Dit om de volgende reden.

Na ongeveer twee jaar met veel plezier bijen te hebben, en dus ook diverse steken opgelopen (zonder veel problemen), ging het dit jaar mis.

Ik werd in mijn hoofd gestoken waarop een allergische reactie volgde die uitliep in een shock. Na het kortdauw optreden van gezin en burens die arts en ambulance waarschuwden kwam alles na een paar uur weer goed. Via het blad Bijen kwam ik in contact met Dr. Janssen uit Arnhem. Na wat onderzoeken hebben we besloten om met de injectiekuur te beginnen.

Nu wil ik graag in contact komen met mensen die hiermee ervaring hebben en die wel of niet zijn doorgeslagen met het houden van bijen.

Hans Groenen, Aspert 5 6631 KS Horssen, 0487-541638.

Fluvalinaat en wespen

Het themanummer van oktober spreekt mij zeer aan: ik mag zo'n blad wel waar allerlei ervaringen en weetjes in staan. Daar kan een ieder wel wat uithalen. Maar nu mijn reden van deze brief, iets voor de vraagbaak. Ik heb drie volken.

Mijn Carnicavolk met nieuwe moeder van dit jaar heb ik eind augustus ingevoerd. Ik heb direct vanaf het begin van invoeren Apistanstrips in het volk gehangen. Om de andere dag voerde ik 2 kg suiker (2 op 1). Ik controleer uit nieuwsgierigheid regelmatig de schuifbodems van mijn volken, zeker na het inhangen van strips om de besmetting met varroamijten waar te nemen. In het begin, omdat er dan mijten liggen, veeg ik de bodem schoon boven de afvalcontainer. Ik vertelde mijn vrouw zo van: niet veel mijten en enkele wespen op de bodem. Waarop zij zei: je hebt de wespen toch wel doodgemaakt hè? Ikzelf vind wespen nuttige beestjes maar haar vraag was gerechtvaardigd, omdat ze pas in haar hals was gestoken. De volgende dag na het vullen van de voerbak, weer een stuk of zes wespen op de schuifbodem die niet wegvliegen als ik de schuif onder de kast uit haal. Ik gooi ze op de grond, ze doen vlieg pogingen en ik druk ze maar dood. Zolang ik voer gaat dit ritueel door. Op 14 september komen mijn twee kasten met F1's terug van de heide. Deze volken ga ik ook invoeren en bovendien hang ik er strips in. Wie schetst mijn verbazing als ik de dag na het suiker geven ook weer wespen aantref op de schuifladen van beide kasten, die niet kunnen vliegen. De wespen worden blijkbaar gelokt door de geur van gemorste suiker, want bij mijn Carnicakast waar niet meer gevoerd wordt zie ik geen wespen meer. Vandaar mijn vraag: kent u dit verschijnsel? Kunnen wespen niet tegen de stof fluvalinaat van de Apistanstrips en worden hun vliegspieren of zenuwstelsel aangetast?

K. Visser, Nijverdal

Carnica en heidedracht

Omdat ik al eens gehoord heb dat Carnicabijen niet geschikt zijn voor het halen van heidehoning, ga ik alleen met de twee F1-volken naar de heide. Maar ook omdat ik zuinig ben op mijn Carnicamoeder en ik thuis toch ook een volk wil hebben staan, houd ik mijn Carnicavolk thuis. Ik denk niet dat het dit jaar een ideaal heidehoningjaar is geweest, want ik had geen heidehoning. Mijn ene volk had er in de honingkamer helemaal niets van gebakken, mijn andere volk had nog zoveel honing opgeslagen in de honingramen dat

ik het er uitgeslingerd heb. Heel geestdriftig had ik deze ramen eerst met de heideborstel bewerkt maar tijdens het slingeren hoorde ik al dat de honing er uitregende tegen de wand van de slinger. Een keer draaien en alle 'heide'honing was er uit. De borstel had ik voor niets gebruikt. Het zal wel pure vossebessenhoning zijn. Er staat bij Nijverdal veel vossebes aan de rand van de heide tussen de bomen. En nu mijn vraag.

Ik het zo dat ook F1's geen heidehoning halen? Zoja, waarom? Ik kan mij niet goed voorstellen dat het aan de tonglengte ligt. Zo groot en diep zijn de heidebloemetjes toch niet? Ik heb de indruk dat ze wel behoorlijk wat stuifmeel van de heide halen.

K. Visser, Nijverdal

Radioactiviteit heidehoning

J.D. Kerkvliet, Keuringsdienst van Waren, Amsterdam
De Keuringsdienst van Waren te Nijmegen zou graag van een aantal heidehoningen van 1996 de radioactiviteit meten. Zoals bekend is de laatste jaren de radioactiviteit gelukkig sterk gedaald en overschrijdingen van de norm zijn niet meer gevonden. Uit wetenschappelijk oogpunt is de Keuringsdienst er echter in geïnteresseerd hoe de waarden in heidehoning uit 1996 - tien jaar na Tsjernobyl - liggen en of er verschil is tussen de diverse Nederlandse heidevelden. Voor deze meting is bij voorkeur 350 gram honing nodig, maar 50 gram kan ook. U kunt uw heidehoning opsturen naar het volgende adres: Keuringsdienst van Waren, t.a.v. ir. H. Nootenboom, Postbus 260, 6500 AG Nijmegen.

Afgeven mag ook: Meyhorst 60-02 te Nijmegen.

Indien u nadere inlichtingen wilt hebben kunt u ir. Nootenboom bellen, 024-3446444.

Graag vermelding van het heideveld waar de honing is gewonnen.

15

Bijenstal van de heer P.B.J. van den Dries uit Heinkensand. De Bijenstal staat in een boomgaard net buiten zijn woonplaats.